

INNERST
INNE
ÄR JAG
HÄLSING

Agneta Olsson Engström

Att växa upp under kalla kriget

Det är kväll. Mamma, pappa, min stora syster och jag sitter i köket i Bollnäs. Köksbordet står framför fönstret. Rullgardinerna är neddragna. Om mörkläggningen beror på en övning eller om det bara är kväll är oklart. Det är under det kalla krigets dagar i skuggan av terrorbalans och kapprustning mellan öst och väst. Jag är omkring fem år.

Utefter väggen mot kammaren står det mörkgröna skåpet med blommor på dörrarna. Skåpet är tvådelat och är en del av den övriga köksmöbeln. Längst upp på den övre delen står radion, som är ljusbrun och oval. Ur högtalaren strömmar nyheterna.

Det är oroligheter och krig ute i den stora världen. Kanske nyheterna handlar om Pragkuppen då kommunisterna tar makten i Tjeckoslovakien eller kanske om krisen mellan israeler och arabvärlden. Under den här tiden äger också Berlinblockaden rum, när USA flyger in mat och förnödenheter till invånarna i Västberlin.

Jag förstår inte vad krig och oroligheter är och inte heller något om den stora världen utanför oss. Det är något skrämmande och otäckt som de vuxna inte talar med oss barn om.

Det är som ett raster som vilar över familjen och vardagslivet. Under tytan finns ett hot.

På en stol klättrar jag upp på skåpets undre del och sträcker mig upp mot radion, lägger mitt öra mot det flossade tyget på högtalaren. För att kunna höra bättre eller kanske för att förstå bättre? Det är som om jag förstår bättre om jag är närmare högtalaren.

Det är natt och kolsvart runt omkring mig. Jag ligger i sängkammaren i min grå utdragssäng. Den står bredvid den vita kakelugnen. Min syster sover i en likadan barnsäng några steg längre bort utefter väggen mot salen.

Panikslagen vaknar jag. En mardröm griper tag i mig. Den handlar om att det är krig. Några kommer på gatan utanför vårt hus. Vi blir jagade och tillfångatagna och förs till något som liknar en källare med små fönster uppe vid taket. Fönstren liknar dem som finns i ett hus längre bort på Hamrevägen, borta vid Sparvbo.

Jag springer de korta stegen bort till mammas och pappas stora säng. Jag darrar och skakar i hela kroppen, kryper ner mellan dem. Det känns tryggt. Mamma ligger till vänster om mig och pappa ligger till höger. Det blir varmt och kvavt under täcket. Jag är vettskrämd och kryper ännu längre ner, så långt att hela jag försvinner. Omsluten och som i en grotta. Jag blundar och vågar inte titta upp. Jag andas häftigt. Svetten rinner och jag blir alldeles dyblöt.

Jag lever i en oförklarad värld. Det talas inte om krigshot och om det som är skrämmande.